

Interkommunalt samarbeid

Erfaringer fra Alstahaug og HALD-samarbeidet

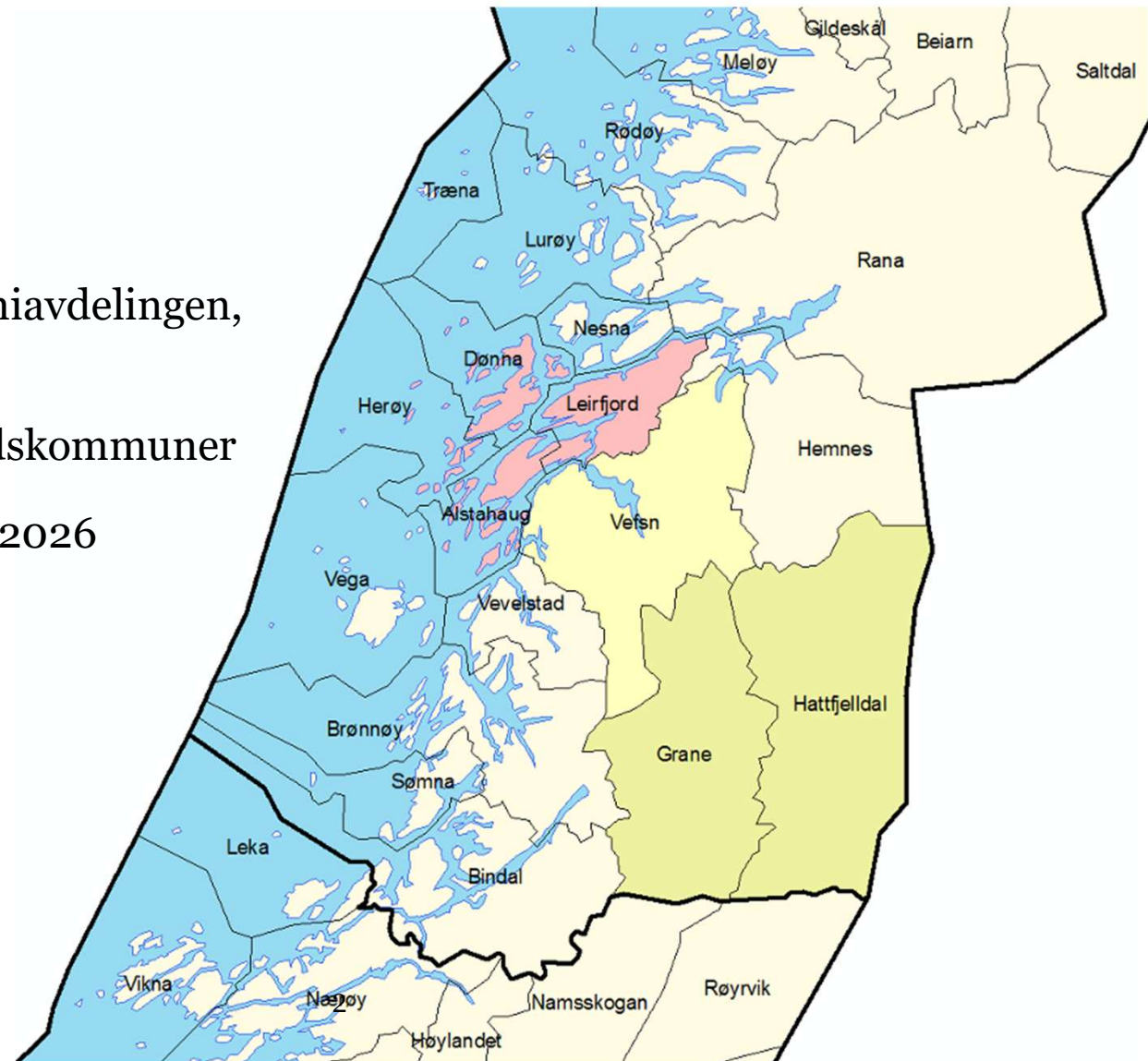
Prosjektet «Moderne økonomifunksjoner»

Kathrine Svendsen Fournaros, økonomisjef i Alstahaug

HALD-Økonomi

- Alstahaug er vertskommune for økonomiavdelingen, med kontorsted i Sandnessjøen
- Herøy, Dønna og Leirfjord er samarbeidskommuner
- Innbyggertall totalt 13 217 pr. 1. kvartal 2026

Herøy	1 880
Alstahaug	7 509
Leirfjord	2 387
Dønna	1 441

Historikk

- Alstahaug og Herøy startet samarbeid i 2009
- Dønna ble med i 2011, og Leirfjord i 2013
- IKT-samarbeid ble også utredet og startet samtidig og førte til etablering av HALD-IKT

Utredning av samarbeid dannet grunnlag

Fordeling av funksjoner mellom kommunene

Hvorfor samarbeid mellom kommuner?

«Mer samarbeid og digital satsing må til for at alle norske kommuner skal kunne levere tjenestene de er pålagt.»

Samfunnsbedriftene, innspill til Generalistkommuneutvalget, 2021

Rotårsaker?

- Komplexiteten og kravene øker
- Tilgang til ressurser minker

Målbilde

«Ambisjonen er å ha en driftsenhet med godt faglig miljø og med kostnadseffektive rutiner, som er robust i forhold til personalmessige ressurser og som kan levere kvalitative gode tjenester.»

Utdrag fra «Avtale om interkommunalt samarbeid innen regnskapsfunksjonen» i HALD-kommunene

Måloppnåelse

- Redusert sårbarhet, overlapping ved ferie og fravær
- Økt samlet kompetanse og profesjonalitet
- Økt effektivitet, reduksjon i årsverk
- Kapasitet til faglig oppdatering og systemforbedring
- Kvalitet på tjenestene, felles rutiner
- Bedre utnyttelse av spisskompetanse
- En større fagenhet er mer attraktiv ved rekruttering
- Reduserer direkte og indirekte kostnader

Ressurser og kapasitet

6 årsverk, 4 i regnskapsteamet

Totalt 9 årsregnskap, inkl. 4 kommuneregnskap

1 årsverk pr. kommune

Organisering og arbeidsflyt

Ønsker å vektlegge:

- Variasjon i arbeidsoppgaver
- Ansvar for hele årsregnskapet og årsoppgjøret
- En hovedkontaktperson for hver kommune
- Felles rutiner for alle kommunene
- Spesialisering etter interesse
- Samlokalisering

Samarbeidet reguleres av 2 avtaler:

- 1. Avtale om interkommunalt samarbeid innen økonomi*
- 2. Service- og leveranseavtale (SLA)*

Tjenesteinnhold

Samarbeidet har en tydelig ansvarfordeling, spesifisert på oppgavenivå
Avtalefestet i en service og leveranseavtale (SLA)

Konkretiser og spesifiser oppgavene:

- Vertskommunens ansvar og samarbeidskommunens ansvar
- Innen regnskap, rapportering, budsjett og økonomiplan
- Forutsetninger, responstid, roller og kompetanse

Service- og leveranseavtalen

Vertskommunens ansvar, eksempel

- Regnskapsføring og ferdigstillelse av årsregnskap, oversendelse til revisjonen
- KOSTRA-rapportering drift- og investering, balanse
- Betalingsformidling, bankavstemming, merverdiavgift
- 1. gangs purring (videre oppfølging gjøres av Intrum)
- Forvalte felles bankavtale og bistå ved låneopptak
- Rådgivning anskaffelsesprosesser
- Delta i kontrollutvalgsmøte under behandling av årsregnskapet

Service- og leveranseavtalen

Samarbeidskommunens ansvar, eksempel

- Fakturering og distribusjon
- Avtalegiro
- Ajourhold satser og registre (spesifiseres)
- KOSTRA tjenesterapportering
- Renteberegningsrutine
- Ligningsoppgave for pass og stell av barn
- Tapsføringer

Budsjett- og økonomiplanarbeid

Vertskommunens ansvar

- Teknisk tilrettelegging for budsjettåret og ØP-periode
- Utarbeide informasjon / budsjettgrunnlag om frie inntekter, renter og avdrag, lønnsvekst, pensjonskostnader
- Kvalitetssikre hovedoversikter

Øvrige oppgaver ivaretas av samarbeidskommunen.

Budsjettoppfølging og årsregnskap

Vertskommunens ansvar

- Oppdaterte regnskapsrapporter i økonomisystemet
- Finansrapport i henhold til finansreglementet
- Årsoppgjørsrutine rundskriv
- Nøkkeltall til foreløpig årsregnskap
- Årsregnskap oversendes til revisjon
- Deltar når kontrollutvalget behandler årsregnskapet

Samarbeidskommunens ansvar

- Budsjettoppfølgingsrapporter
- Budsjettreguleringer
- Årsberetning / årsmelding

System

Felles IKT-avdeling (vertskommunesamarbeid) og samme systemer.

Vertskommunen/økonomi registrerer nye brukere i systemmodulene.

Samarbeidskommunen informerer om nye brukere og endringer.

Vertskommunen vedlikeholder konteringsdimensjoner og kodeverk i økonomi- og fakturabehandlingsystem for samarbeidskommunen.

Ikke spesifiserte oppgaver

- Generell opplæring i bruk av fagsystem, veiledning og hjelp til systemgrensesnitt
- Løpende support innen regnskap, budsjett og rapportering
- Innføring av nye funksjoner og systemer
- Faglig oppdatering for ansatte i økonomiavdelingen
- Oppfølgingsmøter med Momentum selvkost, i lag med samarbeidskommunene
- Delta i formannskap og kommunestyremøter ved forespørsel

Dialog i samarbeidet

Oppfølgingsmøte med hver kommune, operasjonelt nivå

- Tilbakemeldinger, ønsker og behov i kommunene

Felles samarbeidsmøte for kommunene, strategisk nivå

- Endre innhold i Service- og leveranseavtalen
- Endring i ressursbruk
- Budsjett for økonomienheten

Kommunedirektørmøte

- Prinsipielle avklaringer

Suksessfaktorer

Felles IKT-avdeling (vertskommunesamarbeid) og samme økonomisystemer

Samme økonomisystemer og masterdata

Tydelige avtaler; betingelser og spesifisert ansvarsfordeling

Tilrettelegge for dialog og møtestruktur, operasjonelt og strategisk nivå

Økonomikompetanse i samarbeidskommunene

Kommunesamarbeid i regionen

Alstahaug kommune deltar i over 40 samarbeid med andre kommuner.

Eksempler på områder:

Økonomi og støttefunksjoner (regnskap, lønn, innkjøp)

Teknologi og forvaltning (IKT, kart og oppmåling)

Oppvekst og kultur (barnevern, PPT, kulturskole)

Helse og velferd (NAV, legevakt, krisesenter)

Beredskap og myndighetsoppgaver (brannberedskap, veterinær, skjenkekontroll)

Interkommunale selskaper og regionale råd (renovasjon, havn, politiske råd, RKK)

Litt om organiseringsformer

Kriterium	Vertskommune	KO	IKS	AS
Fleksibilitet	Høy fleksibilitet og lav terskel for oppstart	God fleksibilitet og egnet for trinnvis innfasing oppgaver og kommuner	Lav fleksibilitet. Endringer krever formelle prosesser	Lav fleksibilitet ved endringer i eierskap og oppgaver
Omfang og kompleksitet	Egnet for avgrensede og produksjonsnære oppgaver	Egnet for flere adm støttetjenester over tid	Egnet for komplekse og kapital-krevende oppgaver	Mindre egnet for kommunale kjerne- og støttetjenester
Styring og forankring	Asymmetrisk styring med vertskommune i sentral rolle. Ikke krav til representantskap	Likeverdig eierskap og felles styring gir / kan gi god forankring. Ikke krav om representant-skap men det etableres ofte noe lignende	Tydlig eierstyring mulig, men større avstand til kommunene. Krav om representant-skap	Svak politisk styring.
Gjennomførbarhet	Enkelt å etablere for klart avgrensede oppgaver	Mer krevende enn vertskommune, men gjennomførbar og håndterbar	Krevende etablering og høy organisatorisk terskel	Utfordrende for denne type oppgaver
Skalerbarhet	Begrenset skalerbarhet ved økt omfang	God skalerbarhet og egnet for gradvis utvidelse	Skalerbar, men lite smidig ved endringer	Begrenset og lite hensiktsmessig
Samlet	Delvis egnet	Godt egnet	Delvis egnet	Lite egnet

«Vil gi kommunene mer handlingsrom til å samarbeide»

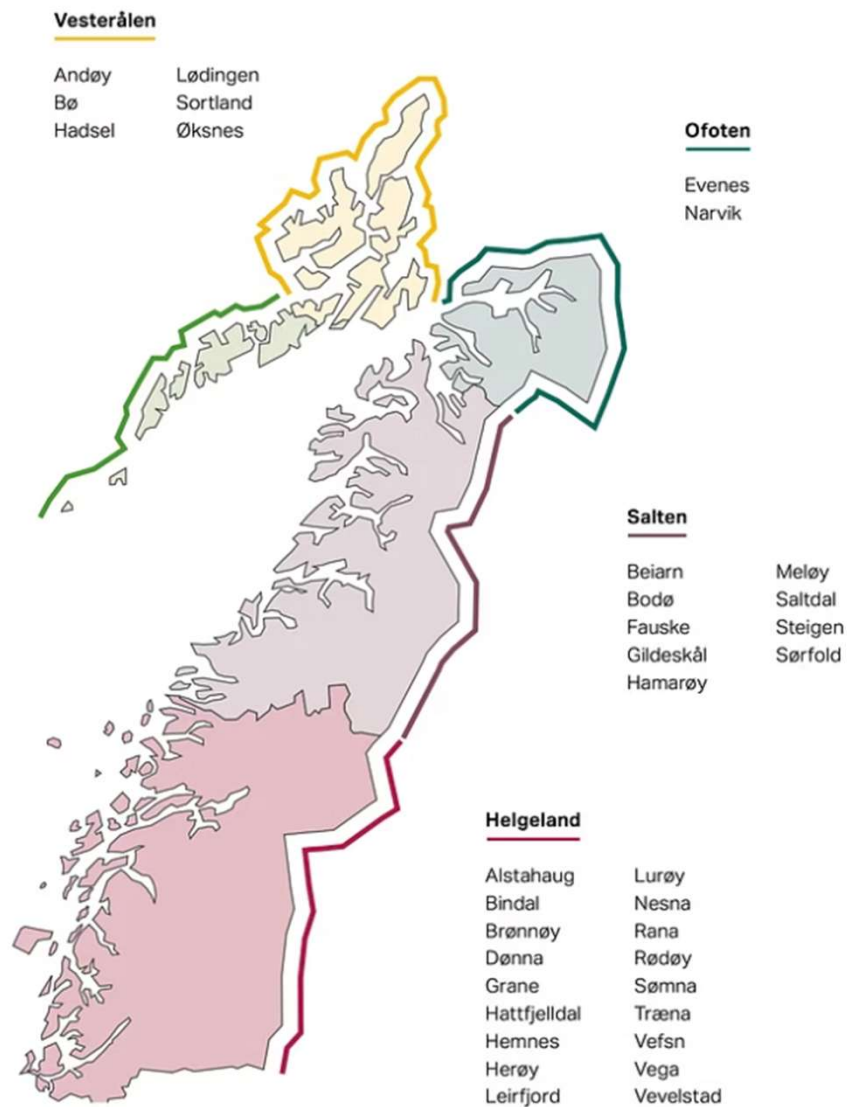
[Pressemelding | Dato: 01.06.2026](#)

- Regjeringen foreslår å endre reglene, slik at kommunene kan samarbeide mer helhetlig og langsiktig om sentrale kommunale oppgaver. Dette vil gjøre kommunene bedre i stand til å levere gode tjenester til innbyggerne i framtida.
- Regjeringen vil blant annet videreutvikle samarbeidsformen «kommunalt oppgavefelleskap», og gi kommunene mulighet til å bruke slikt samarbeid til å treffe enkeltvedtak. Regjeringen vil også gjøre det enklere for kommuner og fylkeskommuner å samarbeide på tvers, samt avvikle ordningen med felles, folkevalgt nemnd i et vertskommunesamarbeid.

Prosjektet «Moderne økonomifunksjoner»

- Gjennomføres i regi av Digitale Helgeland og fasiliteres av KnowIt
- 17 av 19 kommuner på Helgeland deltar
- Målet er samarbeid innen økonomi og lønn

Helgeland, sør i Nordland

Digitale Helgeland

Kommunalt oppgavefelleskap som eies av alle 19 kommunene på Helgeland.

Formål:

- Felles samarbeid for digitalisering.
- Styrke samarbeid, effektivitet og kvalitet i kommunale tjenester.
- Hjelper kommunene med å gjøre riktige valg innenfor digitalisering – og få dem til å fungere i praksis.
- Samle behov, prioritere sammen og sørge for at digitale løsninger faktisk blir innført og **gir effekt** i hverdagen.

Portefølje 2026

- **Moderne økonomifunksjoner**
- ALL inn – felles tjenester i Altinn Studio
- ConnectFlow/ConnectFlow 2
- Felles data- og dokumentasjonssenter
- Digital Hjemmeoppfølging
- Felles EPJ for pleie og omsorg
- Felles EPJ for legesenter
- Felles responscenter
- Ny digitaliseringsstrategi – vedtas i mars forhåpentligvis

17 kommuner og prosjektet «Moderne økonomifunksjoner»

Nå-situasjon

- Personavhengighet og sårbare fagmiljøer
- Dagens systemer fungerer, men har tydelige svakheter
- utfordringer med å rekruttere og beholde ansatte

Ønsket fremtidsbilde

- En samordnet, robust og fremtidsrettet økonomifunksjon på Helgeland

Dagens situasjon er ikke bærekraftig, og uten grep vil sårbarheten øke og effektiviteten reduseres

Prosesen

Prosjektet er inndelt i 3 faser

Fase 1 Kartlegging

Innhenting og sammenstilling av innsikt om dagens situasjon og ønsket fremtidsbilde for økonomifunksjonen på Helgeland.

Fase 2 Analyse og behovsvalidering

Analyse av innsikt og funn for å identifisere felles behov, etterfulgt av en overordnet krav- og ressursanalyse for en overgang til ønsket fremtidsbilde.

Fase 3 Strategisk rapport

Oppsummering av funn fra fase 1 og 2 og utarbeidelse av en rapport med anbefalinger for veien videre.

Innsiktsgrunnlag

Aktiviteter: Dybdeintervjuer, spørreskjemaer, workshops

- Kartlegging av funksjoner innen økonomi og lønn
- Kartlegging av dagens ressursbruk og system
- Hva kan man samarbeide om og ikke?

Arbeidet oppsummeres i en rapport fra hver fase.

Gevinster

Styrket fagmiljø og kompetansedeling

Felles styring og organisering skaper større fagmiljøer, bedre ressursutnyttelse og økt læring på tvers

Effektive og standardiserte prosesser

Felles systemarkitektur og digitale løsninger reduserer manuelle oppgaver og frigjør tid til analyse, utvikling og andre viktige oppgaver

Reduserte driftskostnader og høyere kvalitet

Samordning av systemer og anskaffelser reduserer kostnader og sikrer mer helhetlige og stabile tjenester

Datadrevet styring og forbedret beslutningsgrunnlag

Én felles teknologisk plattform gir bedre innsikt, styringsinformasjon og grunnlag for kontinuerlig forbedring

Risikomatrise

Kritiske faktorer for overgangen til ønsket fremtidsbilde

Valg av organisasjonsmodell

- Ikke avklart, muligens kommunalt oppgavefelleskap
- Vertskommunemodell antas å være uaktuell

- Fagmiljø på tvers av lokasjon
- Fagledere for hhv. økonomi og lønn

Politisk støtte til samarbeid

- Beholde arbeidsplasser i egen kommune
- Strategi for ledige stillinger

- Ikke realistisk at alle kommuner starter samarbeid samtidig
- Ulike behov og modenhet, og kapasitet til gjennomføring
- Verdi i å utforske mulighetene – kortere vei til samarbeid

Takk for meg!

Ta gjerne kontakt for mer informasjon.

kathrine.fournaros@alstahaug.kommune.no

